

MUBERA BAVČIĆ
(Sarajevo)

BIBLIOGRAFIJA RADOVA
Dr. HATIDŽE ČAR-DRNDA

UVOD

Kako personalna bibliografija, po definiciji, predstavlja popis radova jedne ličnosti ili radova o njoj¹ tako i *Bibliografija radova dr. Hatidže Čar-Drnda*, sa 81 bibliografskom jedinicom, oslikava naučni put ove nedavno preminule kolegice.

Kratkim uvidom u njenu bibliografiju saznajemo da su njeni prvi radovi bili prijevodi eseja sa arapskog jezika objavljeni u reviji *Odjek* od 1973. do 1976. godine. Od 1979. godine, kada je objavljen njen prvi rad u *Prilozima za orijentalnu filologiju*, počinje njen naučni put historičara-osmaniste. Ona će, uz studije i radove, izlagane na naučnim skupovima i štampane u brojnim domaćim i regionalnim časopisima, i dalje objavljivati prijevode priča s arapskog i turskog jezika kao i prikaze knjiga iz oblasti historije i književnosti na orijentalnim jezicima.

Polazište za izradu bibliografije predstavljao je autoričin svojeručni popis objavljenih radova, učešća na naučnim skupovima i konferencijama. U daljem postupku pored biblioteke Orijentalnog instituta koristila sam i online baze podataka: <http://www.cobiss.ba/>, <http://www.vbs.rs/cobiss/> kao i online katalog biblioteke Bošnjačkog instituta u Sarajevu <http://b10312uk.eos-intl.eu/B10312UK/OPAC/Index.aspx>. Da bih potvrdila autentičnost tih podataka, metodom *de visu* izvršila sam uvid u svaku bibliografsku jedinicu. Za ustupanje članaka iz časopisa koje ne

---

¹ *Bibliotekarski leksikon*, Nolit, Beograd, 1984, 29.

posjeduje biblioteka Orijentalnog instituta dugujem zahvalnost brojnim kolegama i kolegicama² u srodnim ustanovama.

Radovi u bibliografiji su razvrstani prema godini izlaženja. Unutar godine poredani su abecednim redom, izuzev radova iz 1991. godine koji su poredani prema redosljedu izlaženja.

Ispravke u navođenju arapskih imena su zabilježene u uglastoj zagradi.

1973.

1. /Trans./ Tawfiq la-Alkim [Tawfiq al-Hakim], *Žena i umjetnost*. – *Odjek XXVI/1973*, 5, [13]. (Prijevod s arapskog.)
2. /Trans./ Tawfik al Hakim [Tawfiq al-Hakim], *Žena i talenat*. – *Odjek XXVI/1973*, 7, [17]. (Prijevod s arapskog.)

1976.

3. /Trans./ Taufik al Hakim [Tawfiq al-Hakim], *Stvaranje novoga: o književnosti, umjetnosti i kulturi*. – *Odjek XXIX/1976*, 5, [25]. (Prijevod s arapskog.)

1977.

4. /Trans./ Jusuf Idris, *Kuća mesa*. – *Jusuf Idris, Šejh-baba i druge pripovijetke*. – Matica Srpska Novi Sad i dr., Beograd, 1977, 55-60. = Biblioteka Ceo svet / Cijeli svijet: Egipat. (Prijevod sa arapskog.)

1979.

5. *Jedna bujuruldija bosanskog namjesnika Jegen Mehmed-paše iz 1743. godine /Ein Buyuruldu des Bosnischen Statthalters Jegen Mehmed Paschas aus dem Jahre 1743/*. – *POF 27/1977 (1979)*, 283-286.
6. /Rec./ Hazim Šabanović, *Književnost Muslimana BiH na orijentalnim jezicima : (biobibliografija)*, Svjetlost, Sarajevo, 1973, 716. – *POF 27/1977 (1979)*, 299-300.

² Zahvaljujem Narcisi Puljek-Bubrić i Amri Krzić (Bošnjački institut – Sarajevo), Adelaidi i Dijani (Katalog NUBiH), dr. Aladinu Husiću (Orijentalni institut u Sarajevu), gosp. Draganu Paldrmiću (NVU “Mostovi kulture” u Pljevaljima) i Hadiji Kriještorac (Biblioteka “Vuk Karadžić” u Prijepolju).

1980.

7. /Trans./ Halid Muhadin, Ulje i drveće. Sinanu. (Jordanska poezija). – *Odjek XXXIII*/1980, 20, [15]. (Prijevod s arapskog.)

1981.

8. /Rec./ Doprinos vrednovanju književnog nasljeđa : (F. Nametak, *Fadil-paša Šerifović – pjesnik i epigrafičar Bosne*, Orientalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja VIII, Sarajevo, 1980, 282.). – *Godišnjak OKIJK X*/1981, 250-253.

1982.

9. /Trans./ Jusuf Idris, Priča o zaboravu. – *Odjek XXXV*/1982, 6, [28]. (Prijevod s arapskog.)

1984.

10. Osnivanje Novog Pazara i njegov razvitak do kraja XVI stoljeća. – *Novopazarski zbornik* 8/1984, 77-102.
11. Sidžil Tešanjskog kadiluka. iz 1740-1746. kao istorijski izvor. – *Naše starine XVI-XVII*/1984, 119-126.

1985.

12. /Trans./ Hamdullah Suphi Tanrıöver, Susret sa Omer-agom. – *Mogućnosti XXXII*/1985, 10-11-12, 983-987. (Prijevod sa turskog.)
13. /Rec./ Hazim Šabanović, *Bosanski pašaluk: postanak i upravna podjela*, Svjetlost, Sarajevo, 1982, 272. – *POF* 34/1984 (1985), 238-239.
14. Naselja nahije Trgovišta: prema podacima deftera iz 1527/30. godine. – *Rožajski zbornik IV*/1985, 4, 23-30.
15. /Trans./ Tarik Dursun K., Jedan mladić ispred spomenika na Taksim. – *Mogućnosti XXXII*/1985, 10-11-12, 1016-1022. (Prijevod sa turskog.)

1986.

16. Kanun-nama Prizrenskog sandžaka. – *Rožajski zbornik V*/1986, 5, 33-36.

17. Nova Varoš u osmanskim izvorima. – *Novopazarski zbornik* 10/1986, 101-113.
18. Prilog proučavanju prošlosti grada Mileševca. – *Simpozijum Seoski dani Sretena Vukosavljevića* XI/1986, 111-117.
19. Prilog proučavanju prošlosti Fojnice i Kreševa od uspostave osmanske vlasti do početka 17. stoljeća / A contribution to the study of the history of Fojnica and Kreševo from the establishment of Turkish rule till the beginning of the 17th century /. – *POF* 35/1985 (1986), 133-161.

1987.

20. Iz prošlosti Prijepolja. – *Prilozi IIS*, XXII, 23 (1987), 47-54.
21. Iz prošlosti Prijepolja. – *Simpozijum Seoski dani Sretena Vukosavljevića* XII/1987, 207-214.
22. Korkut, Besim. – *Leksikon pisaca Jugoslavije* 3 (K-Lj), Matica Srpska, Novi Sad, 1987, 265.
23. Zbirka sidžila Gazi Husrev-begove biblioteke. – *Anali GHB* XIII-XIV/1987, 53-67.

1988.

24. Bibliografija radova Alije Bejtića / Bibliography of Works by Alija Bejtić /. – *POF* 37/1987 (1988), 203-210.
25. Iz prošlosti Jeleča. – *Novopazarski zbornik* 12/1988, 69-72.
26. Teritorijalna i upravna organizacija Visočke nahije do početka 17. stoljeća / Territorial and Administrative Organization of the Nahija of Visoko until the Beginning of the 17th Century /. – *POF* 37/1987 (1988), 185-195.

1989.

27. /Rec./ *Rađevina u prošlosti* – prva knjiga do 1941, Skupština opštine, Krupanj 1986, 601. – *POF* 38/1988 (1989), 282-283.
28. Sidžil visočkog kadiluka (1755-1810) kao historijski izvor / The Sidžil of the Visoko qadiluk (1755-1810) as a historical source /. – *POF* 38/1988 (1989), 253-256.

1990.

29. /Rec./ Fehim Nametak, *Pregled književnog stvaranja bosansko-hercegovačkih muslimana na turskom jeziku*, Starješinstvo islamske

zajednice, Sarajevo, 1989, 267. – *Mostovi* XXII/1990, 114-115, 138-140.

30. Neki legati Osman-Šehdijine biblioteke. – *Anali GHB* XV-XVI/1990, 243-252.
31. /Trans./ Nedžib Mahfuz, Zločin. – *Odjek* XLIII/1990, 1, [28]. (Prijevod sa arapskog)

1991.

32. Visoko u sastavu Osmanskog Carstva – XV i XVI stoljeće / Visoko within the Ottoman Empire – 15th and 16th Century /. – *POF* 40/1990 (1991), 193-217.
33. Demografsko kretanje, socijalni i konfesionalni sastav stanovništva u visočkoj nahiji / Demographic Movements, Social and Confessional Structure of the Population in Nahiya Visoko /. – *POF* 41/1991 (1991), 195-252.

1997.

34. Ko su Bošnjaci muslimani?. – *Muallim* 61/1997, 14-15; 62-63/1997, 28-30.
35. Nemuslimansko stanovništvo Sarajeva u sedamnaestom stoljeću. – *Prilozi historiji Sarajeva* : Radovi sa znanstvenog simpozija “Pola milenija Sarajeva”, održanog 19. do 21. marta 1993. godine, Institut za istoriju, Orijentalni institut, Sarajevo, 1997, 83-91.
36. /Trans./ Sattar Kheiri M.A., Islamska arhitektura. – *Muallim* 54/1997, 29-30; 55/1997, 24-25. (Prijevod s njemačkog.)

1999.

37. /Rec./ Suraiya Faroqhi, *Kultur und Alltag im Osmanischen Reich: vom Mittelalter bis zum Anfang des 20. Jahrhunderts*, Verlag C.H. Beck, München 1995, 401. – *POF* 47-48/1997-98 (1999), 263-265.
38. XVII. Yüzyıl Bosna Sancağında Vakıf Müesseseleri. – *Osmanlı V, Toplum, Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara, 1999, 63-74.

2000.

39. /Rec./ Ismet Kasumović, *Školstvo u Bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave*, Islamski Kulturni centar, Mostar 1999, 319. – *POF* 49/1999 (2000), 379-382.

40. /Rec./ *Osmanlı (I. ve II. Siyaset, III. İktisat, IV. ve V. Toplum, VI. Teşkilat, VII. Düşünce, VIII. Bilim, IX.-X.-XI. Kültür ve Sanat, XII. Hanedan)*. Editör Güler Eren, Bilim editörleri Kemal Çiçek, Cem Oğuz, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999. – *POF* 49/1999 (2000), 376-379.
41. Wakf Institutions in Bosnian Sancak until the Beginning of the 17th Century. – *The Great Ottoman – Turkish Civilisation III*, Philosophy, Science and Institutions, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2000, 801-812.

2001.

42. Grad u Bosni kao tekovina islamske civilizacije. – *Beharistan* 3-4/2001, 241-249.
43. Ženski vakufi u Bosanskom sandžaku u 16. stoljeću. – *Zehra* 2/2001, 31-32; 3/2001, 39-41.

2002.

44. Hodi Dide Kalesi. – *Tarih Araştırmaları Dergisi* 32/2002, 203-213.
45. /Rec./ Knjiga izuzetne važnosti za naučnu javnost : (Mr Fazileta Hafizović, *Sandžak Požega 1579. godine*, Državni arhiv, Osijek 2001, 423.). – *Preporod* XXXII/2002, 11/732, 22.
46. Town in Bosnia and Herzegovina as a Legacy of Islamic Civilization. – *Proceedings of the International Symposium on Islamic Civilization in the Balkans* (Sofia, April 21-23, 2000), IRCICA, Istanbul, 2002, 29-35.

2003.

47. Grad Foča na razmeđu dviju civilizacija. – *Hercegovina* 15-16/2003, 49-60.
48. Historijska literatura o vakufima – 1990-2001. godina. – Naučni skup *Istorijska nauka o Bosni i Hercegovini u razdoblju 1990-2000*. – ANUBIH, Posebna izdanja CXX, Odjeljenje društvenih nauka 36, Sarajevo, 2003, 97-106.
49. /Rec./ Korelacije sa savremenom zbiljom : (Dr Mustafa Memić, *Korjeni zla i nasilja*, Autor, Sarajevo 2002, 325.). – *Preporod* XXXI-II/2003, 2/747, 18.
50. Šerijatski sidžili i njihova zastupljenost u Bosni i Hercegovini. – *Anali GHB* XXI-XXII/2003, 85-94.

2004.

51. /Rec./ Mustafa Memić, *Bošnjaci (Muslimani) Crne Gore*, Almanah, Podgorica; Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca, Sarajevo, 2003, 331. – *POF* 52-53/2002-03 (2004), 383-385.
52. Prilog izučavanju prošlosti Banje Luke u 16. stoljeću. – *Beharistan* 14/2004, 26-38.
53. Remnants of the *Timâr* System in the Bosnian *Vilâyet* in the second half of the Nineteenth Century. – *Ottoman Bosnia, A History in Peril*, Madison-Wisconsin, 2004, 171-174.
54. Vakufski objekti u Bosanskom sandžaku (sedma decenija 16. st.) / Endowment Buildings in the Bosnian Sanjak (the 1560's) /. – *POF* 52-53/2002-03 (2004), 267-294.

2005.

55. /Rec./ Dr. Mustafa Memić, *Pojave prozelitizma u plavsko-gusinskom kraju 1913. i 1919. godine*, Autor, Sarajevo 2004, 239. – *Prilozi IIS* 34/2005, 376-379.
56. Hifzija Hasandedić (1915-2003). – *Anali GHB* XXIII-XXIV/2005, 403-405.
57. Oblast Hercega Stjepana Kosače prema podacima popisa iz 1468/69. – Naučni skup *Herceg Stjepan Vukčić Kosača i njegovo doba*, Mostar, 23.5.2003. godine, BZK Preporod, Gradsko društvo Mostar, Mostar, 2005, 61-68.
58. *Sidžil Tešanjskog kadiluka : (1740-1752)* (prijevod i obrada Hatidža Čar-Drnda). – Orijentalni institut, Sarajevo, 2005, 153. = *Monumenta Turcica Historiam Slavorum Meridionalium Illustrantia*, Tomus undecimus. Serija V, Sidžili, knj.1
/Rec./ *POF* 55/2005 (2006), 309-311. (Aladin Husić)
/Rec./ *Prilozi IIS* 35/2006, 286-288. (Ramiza Smajić)
59. Stanovništvo u Mostaru u drugoj polovini 16. stoljeća. – *Život, djelo i vrijeme Derviš-paše Bajezidagića*: naučni skup, 10. i 11. oktobar 2003. godine u Mostaru, BZK Preporod, Gradsko društvo Mostar, Fakultet humanističkih nauka u Mostaru, Mostar, 2005, 109-115.

2006.

60. Doprinos Adema Handžića izučavanju nastanka i razvoja gradova u Bosni i Hercegovini. – *Godišnjak BZK Preporod* 6/2006, 165-168.
61. Društveni i pravni položaj žene muslimanke u osmanskoj Bosni. – *Znakovi vremena* 10/2007, 37, 124-153.

62. Mostar: a Legacy of Islamic Culture and Civilization. – *Proceedings of the Second International Symposium on Islamic Civilisation in the Balkans* (Tirana, 4-7 December 2003), IRCICA, Istanbul, 2006, 175-184.
63. Obrazovne institucije u Novom Pazaru tokom 15. i 16. stoljeća. – *Novopazarski zbornik* 29/2006, 109-121.
64. /Rec./ Theodore Spandounes, *On the origin of the Ottoman Emperors*. Translated and edited by Donald M. Nicol, Cambridge University Press 1997, 161. – *Prilozi IIS* 35/2006, 279-282.

2007.

65. *Iz prošlosti Priboja na Limu: osmanski period*. – Zavičajni muzej, Dom Kulture, Priboj 2007, 33. – (Edicija “Testudo”; br. 11)
66. /Rec./ Markus Koller, *Bosnien an der Schwelle zur Neuzeit, eine Kulturgeschichte der Gewalt (1747-1798)*, R. Oldenbourg Verlag, München 2004. 244. – *Znakovi vremena* 10/2007, 38, 208-211.

2008.

67. Doprinos Adema Handžića izučavanju nastanka i razvoja gradova u Bosni i Hercegovini. – *Djelo dr. Adema Handžića*. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija, (Tešanj 15. i 16. 12. 2006. godine), Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj, 2008, 58-64. = Posebna izdanja, knj. 18.
68. Integracija nekih Egipćana (Misrijun) u bosansko društvo. – *Prilozi IIS* 37/2008, 31-43.
69. Popis prihoda i rashoda vakufa u Foči od 1865. do 1874. / Inventory of revenues and expenditures of the Foča waqfs from 1865 to 1874 /. – *POF* 57/2007 (2008), 125-152.
70. Stari most u Mostaru. – *Znakovi vremena* 11/2008, 41/42, 204-216.

2009.

71. /Rec./ Ramiza Smajić, *Bosanska krajina: historija, legende i mitovi*, Dobra knjiga, Sarajevo 2009, 219. – *POF* 58/2008 (2009), 238-241.
72. Urbani razvoj Blagaja u okviru Osmanske države u 15. i 16. stoljeću. – *Naučni skup* “Prirodno-graditeljska cjelina blagajske tekije i Vrela Bune”, [Mostar] 10. 05. 2007. godine, Medžlis islamske zajednice, Mostar, 2009, 55-62.

2010.

73. /Rec./ Ćazim Hadžimejlić, *Umjetnost islamske kaligrafije*, ITD Se-dam, Sarajevo, 2009, 255. – *POF* 59/2009 (2010), 307-310.
74. Društveni i pravni status Jevreja u Sarajevu – 17. vijek. – *Behar* XIX-XX /2010.-11., 98, 21-22.
Referat sa naučnog skupa održanog u Sarajevu 11. – 14. 09. 2009. povodom 500. godišnjice dolaska Sefarda u Bosnu i Hercegovinu.
75. Nahija Ljubović u 15. i 16. stoljeću / Nahiya Ljubović in the 15th and 16th Centuries /. – *POF* 59/2009 (2010), 135-146.
Referat na naučnom skupu “Potarje i Polimlje u vrtlogu interesa velikih sila” – povodom 130 godina od Berlinskog kongresa i 100 godina od aneksije Bosne i Hercegovine, 6. i 7. juni, Zavičajni muzej, Pljevlja, 2008.
76. Pljevlja’da (Taşluca) Nüfusun Yapısı – 15. Yüzyılın İkinci Yarısı ve 16. Yüzyıl. – *Belleten* LXXIV/ 2010, 269, 113-126.
Referat pod nazivom *Struktura stanovništva u Pljevljima – druga polovina 15. i u 16. stoljeću* pročitan na međunarodnom naučnom skupu “Pljevaljsko društvo kroz istoriju – iskustva kulturne sinteze”, 2. i 3. juni, Zavičajni muzej, Pljevlja, 2007.

2011.

77. Iz prošlosti Herceg-Novog – 16. stoljeće. – *III. Uluslararası Bal-kan Türkolojisi Sempozyumu Bildirileri* (8-12 Eylül 2003, Kotor). – BAL-TAM, Prizren, 2011, 147-153.
78. Prilog historiji kapetanije Novi Pazar. – *Novopazarski zbornik* 34/2011, 45-56.
79. Prisustvo sufija u Hercegovačkom sandžaku u XV i XVI stoljeću. – *Mjesto i uloga derviških redova u Bosni i Hercegovini*. Zbornik ra-dova povodom obilježavanja 800 godina od rođenja Dželaluddina Rumija, Orijentalni institut i Naučno-istraživački institut “Ibn Sina”, Sarajevo, 2011, 28<5-292.

2014.

80. *Nastanak Mostara: njegov urbani i demografski razvoj do kraja 16. stoljeća*. – Orijentalni institut, Sarajevo, 2014, 368. = Posebna izda-nja XLIII.
81. Teritorijalna i upravna organizacija Visočke nahije do početka 17. stoljeća. – *Behar* XXIII/2014, 121, 80-86.

POPIS PUBLIKACIJA I OBJAŠNJENJE SKRAĆENICA

- Anali GHB* – Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Sarajevo
BAL-TAM, Balkan Turkoloji Araştırmaları Merkezi, Prizren
Behar, časopis za kulturu i društvena pitanja, Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske
Preporod, Zagreb
Beharistan, časopis za kulturu, Kulturni centar pri ambasadi Islamske Republike Iran,
Sarajevo
Belleten, Türk Tarih Basımevi, Ankara
Godišnjak BZK Preporod – Godišnjak Bošnjačke zajednice kulture Preporod, Sarajevo
Godišnjak OKIJK – Godišnjak Odjeljenja za književnost Instituta za jezik i književ-
nost u Sarajevu
Hercegovina, časopis za kulturno i istorijsko nasljeđe, Arhiv Hercegovine, Muzej Her-
cegovine, Mostar
Mogućnosti, književnost, umjetnost, kulturni problem, Književni krug, Split
Mostovi, kultura, umjetnost, društveni život, Međurepublička zajednica za kulturno
prosvjetnu djelatnost, Pljevlja
Muallim, islamska revija, Ilmijja Bosne i Hercegovine, Sarajevo
Naše starine, godišnjak Zavoda za zaštitu spomenika kulture Bosne i Hercegovine,
Sarajevo
Novopazarski zbornik, Muzej Ras, Novi Pazar
Odjek, revija za umjetnost, nauku i društvena pitanja, Sarajevo
POF – Prilozi za orijentalnu filologiju, Orijentalni institut u Sarajevu
Preporod, islamske informativne novine, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Herce-
govini, Sarajevo
Prilozi IIS – Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu
Rožajski zbornik, Samoupravna interesna zajednica za kulturu, Zajednica književnih
i naučnih radnika, Rožaje
Simpozijum Seoski dani Sretena Vukosavljevića, Zajednica kulture: Dom revolucije,
Prijepolje
Tarih Araştırmaları Dergisi, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Ankara
Zehra, časopis za porodicu i društvo, M.Ž.O. “Kewser”, Sarajevo
Znakovi vremena, časopis za filozofiju, Naučnoistraživački institut “Ibn Sina”, Sarajevo